

Juniorormesterlære

Status fra første
skoleår 2025/26

Kort om juniormesterlære

- Juniormesterlære blev indført som en del af folkeskolens Kvalitetsprogram med ikrafttrædelse 1. august 2025.
- Juniormester er en mere praksisrettet skolegang i udskoling, hvor elever i 8. og 9. klasse kan vælge at være 1-2 dage om ugen på en virksomhed eller i et praktisk undervisningsforløb på en erhvervsskole, FGU-institution eller kommunal ungdomsskole. De resterende dage får de undervisning i folkeskolen, men i færre fag – men minimum dansk og matematik.
- Elever, der vælger at komme i juniormesterlære, afslutter folkeskolen med en afgangseksamen med juniormesterlære i 9. klasse. For at bestå folkeskolens afgangseksamen med juniormesterlære skal eleven opnå et karaktergennemsnit på mindst 2 i dansk og matematik i de bundne prøver (mundtlig dansk, skriftlig dansk og skriftlig matematik) samt gennemføre en afsluttende evalueringssamtale om juniormesterlæreforløbet.
- Folkeskolens afgangseksamen med juniormesterlære giver adgang til erhvervsuddannelserne uden eux.
- Den enkelte kommune skal inden for de lovgivningsmæssige rammer lave en lokalt tilpasset model for juniormesterlære. Det kan bl.a. besluttes at samle juniormesterlære på enkelte skoler eller lave kommunale tidsfrister for ind- og udtrædelse af ordningen.
- Juniormesterlære supplerer de eksisterende praktikmuligheder i udskoling, hvor elever kan deltage i praktikforløb i længere perioder
 - §9 stk. 4, hvor elever kan være op til 13 uger i praktik på et år, og
 - §33, stk. 6-7, hvor eleven kan opfylde undervisningspligten ved hel eller delvis erhvervmæssig beskæftigelse.
 - Forvaltningen arbejder på, at der kan trækkes sammenlignelig data på, hvor mange der deltager i de forskellige praktikordninger i udskoling.

Implementeringstilgang i KK

- Juniormesterlære er implementeret som decentral model, hvor eleven følger undervisning i egen klasse de dage, de ikke er praktik eller praktisk undervisning på Ungdomsskolen.
- Implementeringstilgangen understøtter arbejdet med Mangfoldige Børnefællesskaber og en valgfri og varieret udskoling, som er intentionen i Folkeskolens Kvalitetsprogram.
- Ved fordeling af økonomi er prioriteret flest mulige midler ud til skolerne.
- Central understøttelse af skolerne med fokus på oversættelse af lovgivning, vejledninger, kommunikation, inddragelse og facilitering af horisontal videndeling på tværs af byen, samt direkte understøttelse til skolernes arbejde (uddybes i slide 4).
- Ledelsesfokus i områderne mhp. at understøtte den enkelte skoles arbejde med ordningen, deling af de gode historier mellem skoler og fokus på at tænke ordningen ind i eksisterende indsatser for målgrupper, der ikke trives i den almindelige undervisning.
- Vejledning til elever om at anvende eksisterende muligheder for længerevarende praktik mhp. at afsøge, om praktik skaber den ønskede motivation, læring og udvikling for eleven, før evt. beslutning om afslutning af folkeskolen med juniormesterlære.
- Skoleåret 25/26 har været et opstartsår, hvor flere indsatser er sat i gang, og skoler og områder gør sig erfaringer med ordningen. Effekterne forventes først at kunne ses ved kommende skoleår. Der er ikke fastsat bydækkende tidsfrister for indtrædelse i ordningen; elever kan derved løbende indtræde i ordningen.
- Forvaltningen anbefaler at fortsætte med den nuværende model med juniormesterlære på alle skoler, så effekten af de igangsatte indsatser kan vise sig i antallet af elever i ordningen, og hvor skolernes erfaringer danner grundlag for eventuelle justeringer i implementering eller understøttelse fremadrettet.

Økonomi og antal elever

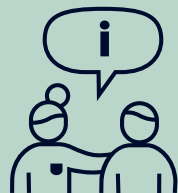

Økonomi	Midler i 2026 i 1.000. kr.	Udmøntning af midler
(som en del af BU23 Budget 2026) Juniorlærersordning	14.600	<p>11,1 mio.kr. udmeldes til almen- og specialskoler (kat. 1-3) efter antal elever i udkolingen (8.-9. klasse). Svarende til ca. 1500 kr. pr. elev.</p> <p>2,0 mio. kr. udmeldes til praktiske undervisningsforløb på KGU og 0,7 mio. kr. udmeldes til UU-vejledning, mens 0,8 mio. kr. udmeldes centralt til understøttelse i Læring of Politik.</p> <p>Økonomien til juniorlærere kan på sigt blive nødvendig at omfordere, hvis der opstår nye behov for øget central understøttelse, fx tilkøb af flere pladser til praktiske undervisningsforløb eller flere elever i ordningen med behov for øget vejledning.</p>
(Som en del af BU33 Budget 2026) Styrket Erhvervsplaymaker	2.500	Den styrkede Erhvervsplaymaker løser flere opgaver. En af opgaverne er at formidle særpraktikker og praktikker ifm. juniorlærere til elever, der ikke selv kan finde en praktikplads.

Elever i alt	27
Drenge	21
Piger	6
8. klasse	7
9. klasse	20
Praktik i virksomhed	18
Praktiske undervisningsforløb på Ungdomsskolen	9
Almen	23
Specialskole/klasserækker	4
Antal elever fordelt pr. område	
Amager	3
IBØ	4
Nord	18
VVK	2

Århus kommune har samme andel elever i ordningen, som vi ser i København.

UU-vejleder og Erhvervsplaymaker understøtter skolerne direkte

For alle elever og forældre i KK: Juniormesterlære præsenteres i den kollektive vejledning i 7. klasse og på forældremøder i starten af 8. klasse

UU-vejleder tilbyder særlig målrettet vejledningsindsats for alle elever i juniormesterlære.

UU-vejlederen samarbejder med skolen og kan bl.a.:

- › deltage i opstartsmøder med skole, elev, forældre og virksomheder
- › hjælpe i elevens afklaringsfase om ønsket praktik
- › via Erhvervsplaymaker, finde egnet virksomhed for elever, der ikke selv kan finde en praktikplads
- › vejlede skoler ift. fagrække for elevens videre uddannelse
- › understøtte skolen i samtale med forældre omkring muligheder og konsekvenser ved afslutning af folkeskolen med juniormesterlære.

Som en del af styrket Erhvervsplaymaker formidles praktikker ifm. juniormesterlære til elever, der ikke selv kan finde en praktikplads.

Erhvervsplaymakeren kan hjælpe elever/forældre, UU-vejledere, skoler og virksomheder.

Det gør de bl.a. ved at

- › Rekruttere og opbygge et netværk af virksomheder og formidle dem i en digital 'virksomhedsbank'
- › Hjælpe med konkrete matches mellem elever og virksomheder, deltage i opstartsmøder ved behov
- › vejlede skoler, UU-vejledere og virksomheder vedr. opgaver og mål for en juniormesterlærepraktik
- › Oprette en 'hotline' for skoler og virksomheder omkring regler for praktik
- › Opbygge og formidle viden om jobs og muligheder for praktikker til juniormesterlærelever samt kommunikation herom på online platforme, forældremøder mv. i samarbejde med skoler og vejledere.

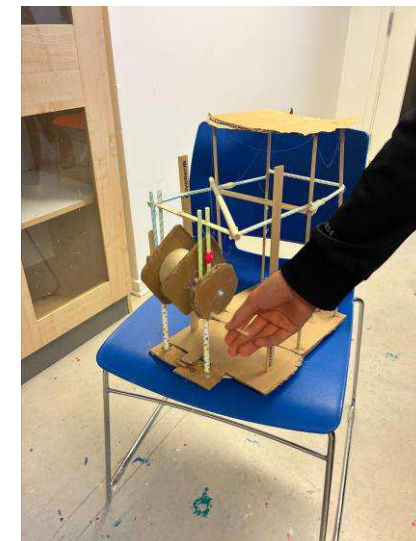
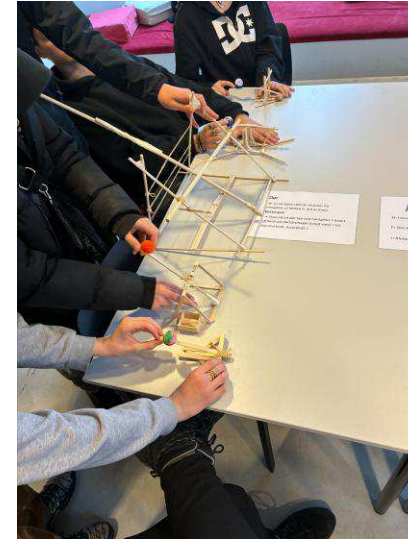
De praktiske undervisningsforløb på Københavns Kommunes Ungdomsskole (KKU)

Som en del af juniormesterlære er kommunen forpligtet til at stille praktiske undervisningsforløb til rådighed til elever, som ikke kan deltage i praktik i en virksomhed. Forløbene kan udbydes på en Erhvervsuddannelsen (EUD), Forberedende Grunduddannelse (FGU) eller Ungdomsskole (KKU).

I København varetager KKU de praktiske undervisningsforløb. Der er på kort tid etableret forløb af høj kvalitet, som andre kommuner inspireres af.

Om forløbene:

- En nuværende ramme på maks. 25 elever, fordelt på 2 små hold med elever på tværs af byen.
- Forløb med fokus på praksisfaglighed, tydelig struktur, åben skole og karrierelæring.
- Eleverne er typisk mere udsatte fagligt og socialt, end elever i praktik i virksomhed, hvilket matcher KKU's særlige kompetencer til at rumme mere udsatte og sårbare unge.
- Høj faglig kvalitet i undervisningen og fokus på fagligt løft i dansk og matematik gennem en praktisk tilgang til undervisningen.
- Stærkt samarbejde med elevens hjemskole
- Eleverne kan pt. indtræde løbende, ved skalering vil tilmeldingsfrister blive nødvendige.

Skolernes erfaringer med juniormesterlære

Eleverne

- Langt de fleste elever i juniormesterlære oplever faglige udfordringer og/eller udfordringer med fravær.
- Eleverne vurderes middel på trivsel og tilknytning til fællesskaberne i klassen.
- Flere elever er i praktik hos cykelsmede, men også hos hestestalde, hos beredskabet og hos automekanikere.
- Skolerne peger på elever, som ikke ville have gjort skolen færdig indenfor almindelige rammer.
- Samtlige elever i ordningen viser øget tegn på trivsel og udvikler sig fagligt og personligt.
- Det fordeler sig 50/50, om elever/forældre selv har peget på ordningen, eller om skole/UU-vejleder har peget eleven i retning af juniormesterlære.
- De fleste elever ønsker EUD efter 9. eller 10. klasse.
- Skolerne beskriver, at tid væk fra klassen kan have en konsekvens på længere sigt ift. tilknytning
- Skolerne vurderer, at eleverne ikke vil vælge juniormesterlære, hvis det krævede et skoleskift.

Eleverne i juniormesterlære

Skole _____

Hvilke fag følger eleven (ud over dansk og matematik)?

Er eleven i praktik eller i praktiske undervisningsforløb? Hvis virksomhed, hvilken?

Har elev/forældre selv ønsket juniormesterlære, eller har I som skole/UU-vejleder foreslået ordningen?

Har eleven inden juniormesterlære haft udfordringer med følgende:
(1 er ingen udfordringer og 5 er mange udfordringer)

Det faglige niveau	1	2	3	4	5
Fravær	1	2	3	4	5
Trivsel	1	2	3	4	5
Tilknytning til fællesskaberne i klassen	1	2	3	4	5

Har I indtryk af, at eleven trives i juniormesterlære?

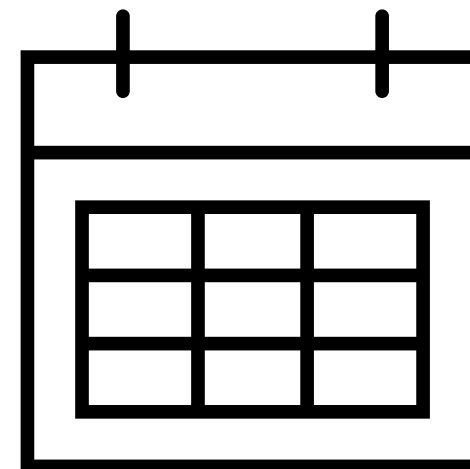
Har I forventning om, at eleven ønsker at starte på en erhvervsuddannelse efter afslutning af folkeskolen med juniormesterlære?

Har I forventning om, at eleven har kompetencer til at gennemføre et GF1 forløb på en erhvervsuddannelse efter afslutning af folkeskolen med juniormesterlære?

Skolernes erfaringer med juniormesterlære

Organisering

- Vanskeligt at organisere undervisning og skemaer, der tilgodeser dansk og matematik, fordelt på færre dage.
- Mange opgaver og ansvar hos skolelederen i form af indgåelse af praktikaftaler, organisering af undervisningen og tilsyn med elevens læring og udvikling i virksomheden.
- Nogle forældre ønsker ikke at afskære barnets mulighed for gymnasie tidligt i folkeskolen.
- Skoler, der først har en elev afsted, får hurtigt flere med i ordningen og oplever, at det er et stærkt greb for elever, der ellers ikke trives i den ordinære undervisning.
- Elevens kontaktperson skal være en lærer med god relation til eleven, som er tæt på eleven i hverdagen.
- Man kommer langt med en pragmatisk tilgang med udgangspunkt i elevens udvikling mere end rammerne.
- Stor forskel på perspektiver og narrativer omkring juniormesterlære;
 - nogle skoler ser juniormesterlære som en naturlig del af at skabe en fleksibel udskoling med inkluderende læringsfællesskaber, der tager udgangspunkt i elevens behov
 - andre skoler ser det som en stor udfordring, at få det praktiske omkring skemaer og faglighed til at gå op.

Central eller decentral organisering af juniormesterlære - 1

Juniormesterlære er indført med stor frihed til kommunerne omkring organisering og implementering. Det fordeler sig ca. 50/50, om kommunerne har central eller decentral organisering. De seks største kommuner (6-byerne) har alle decentrale modeller. Juniormesterlære er indført uden pilotafprøvning eller implementeringsfaser. Langt de fleste kommuner anvender næste skoleår som endnu et prøveår, inden evt. beslutning om en fast model for ordningen. Forvaltningen er i tæt dialog med andre kommuner, KL samt begyndende forskning på området. Nedenstående skitserer indledende opmærksomhedspunkter og erfaringer med decentrale og centrale modeller.

Opmærksomheder og erfaringer omkring decentral organisering:

Muligheder

- Eleven bliver i egen klasse og skal ikke skifte skole ved ønske om at afslutte folkeskolen på en mere praktisk måde.
- Understøtter intentionerne i Mangfoldige Børnefællesskaber da eleverne bibeholdes i deres læringsfællesskaber.
- Understøtter Kvalitetsprogram for Folkeskolen med en mere praktisk og varieret udskoling.
- Elev og forældre bliver i deres relationer og kan støttes tæt af de fagprofessionelle, der kender dem.
- Skolen får midler til at tilrettelægge ordningen efter lokale forhold og kobling til andre indsatser.

Udfordringer

- Flere opgaver til skoleledelsen og medarbejderne.
- Svært for lærerne at koble elevens læring i praktikken med undervisningen i klassens dansk- og matematiktimer.
- Eleven kan risikere at føle sig uden for fællesskabet som 'ugens gæst'.
- Der kan være forskel på, hvordan eleverne møder muligheden, afhængigt af skolens kommunikation og tilgang til ordningen.

Central eller decentral organisering af juniormesterlære - 2

Opmærksomheder og erfaringer omkring central organisering:

Muligheder:

- Eleven skifter til et fællesskab, hvor alle har samme hverdag i skole og praktik, hvilket kan skabe et stærkt fællesskab og en mere sammenhængende skolegang.
- Der er god mulighed for at koble undervisning i skolen med elevernes læring i praktikken.
- Der kan ansættes lærere med en profil, der passer til de unge (specialpædagogiske kompetencer og erhvervsuddannede lærere).
- Der er større tendens til og mulighed for, at lukke erhvervslivet ind i klasserne og koble praktik og skole.

Udfordringer

- Eleverne presses til et skoleskift, hvis de ønsker at komme i juniormesterlære og skal potentielt transportere sig langt væk fra venner og nærmiljø.
- Målgruppen er generelt mere udfordret fagligt og socialt, og de målrettede elever kan opleve, de er i en specialklasse.
- Det kan være vanskeligt for eleven, at afbryde forløbet og skulle tilbage til egen skole igen.
- Det er svært at skalere i størrelse; der skal ansættes mere personale og lokaleudvides, hvis flere elever ønsker ordningen - dermed en risiko for en form for visitation eller meget tidlig tilmeldingsfrist i en ordning, hvor eleverne har retskrav.